

Urodzony 3 kwietnia 1914 w Siedlcach jako syn Władysława i Leokadii z Zarbarkich.

Kształci się w rodzinnym mieście, gdzie w 1932 uzyskuje maturę w męskim Gimnazjum im. Bolesława Prusa, po czym wstępuje do Szkoły Podchorążych Piechoty - Różan n/Narwią koło Ostrowi Mazowieckiej. Kończy ją w 1935 i zostaje przydzielony do 23 pp. we Włodzimierzu Wołyńskim. Po awansie na stopień porucznika w sierpniu 1939 przeniesiono go do Samodzielnego Baonu Fortecznego w Mikołowie, gdzie zastaje go wybuch II wojny światowej.

Podczas kampanii wrześniowej jako dowódca pododdziału /wieś Mokre/ bierze udział w obronie granicy, a następnie w walkach odwrotowych w grupie operacyjnej gen. Sadowskiego na szlaku Katowice, Kraków, Tarnobrzeg, Biłgoraj, Tomaszów Lubelski. Po kapitulacji ~~z grupy~~ 20 września dowódcy Armii Kraków B. ~~został wzięty do niewoli~~ ^{uniknął} niewoli. Lawirując między armią niemiecką i wojskami sowieckimi idącymi ze wschodu, podchodzi pod Lublin, gdzie rozwiązuje swój oddział.

Na przełomie 1939/40 działa już w konspiracji na terenie Siedlec. Wiosną 1940 zostaje skierowany do WO /wywiad ofensywny/ na stanowisko zastępcy dowódcy samodzielnej placówki "Zygmunt", której terenem zainteresowania był Berlin /szefem WO był tu mjr A. Jakubianiec/ oraz Sztokholm /na czele tutejszej centrali stał mjr dypl. M. Rybikowski/.

W styczniu 1942 B. otrzymuje nominację na dowódcę grupy "Wachlarz" w trójkąciu "B", obejmującym Połock-Witebsk-Newel, którego zadaniem była dywersja na ważnych liniach zaopatrzenia frontu niemieckiego na wschodzie.

Po likwidacji "Wachlarza" przejmuje go w marcu 1943 Okręg AK Wilno, gdzie 3 maja zostaje odznaczony orderem Virtuti Militari V klasy i gdzie powierzono mu funkcję zastępcy → "Jaremy", dowódcy → Inspektoratu "F" /późniejsze Zgrupowanie Nr 3 /oraz obowiązki oficera operacyjnego. Tu zostaje awansowany do stopnia kapitana. Jako jeden z najbardziej zaufanych współpracowników mjr Czesława Dębickiego /"Jaremy"/ uczestniczy w działaniach bojowych Inspektoratu "F" na terenie Oszmiańszczyzny oraz w natarciu na Wilno 7 lipca 1944.

Uniknąwszy 17 lipca zdradzieckiego rozbrojenia oficerów AK przez NKWD wycofuje się wraz z "Jaremą" najpierw do Puszczy Rudnickiej, a następnie do Puszczy Ruskiej. Tu w wyniku reorganizacji ocalałych żołnierzy "Jeż" zostaje dowódcą oddziału oszmiańskiego "Wisińcza", walczącego do 20 sierpnia, tj. do momentu jego rozwiązania, po czym wraca do Wilna, gdzie kontynuuje działalność konspiracyjną. Między innymi w ramach BIP-u jest jednym z współredaktorów tajnego biuletynu Na zew Ziemi Ojczystej.

Wyznaczony ~~Przeznaczony~~ w skład 5-osobowej delegacji oficerów AK, która wespół z aresztowanym → "gen. Wilkiem" miała prowadzić rozmowy z przedstawicielami NKGB, tuż przed ich rozpoczęciem, 25 marca 1945 zostaje aresztowany. Po dramatycznych przesłuchaniach i uczestnictwie w nieowocnych polsko-sowieckich rozmowach odbywanych w warunkach terroru na temat normalizacji stosunków na Wileńszczyźnie, mimo odrzucenia propozycji współpracy z tworzącym się warszawskim reży-

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is scattered across the page and is mostly illegible due to fading and low contrast.

mem, zostaje zwolniony z aresztu.

7 czerwca 1945 z polecenia "Jaremy" potajemnie wyjeżdża "repatriacyjnym" pociągiem do Warszawy.

Podczas spotkania z kolegami z wileńskiej konspiracji 13 lipca 1945 w Zambrowie zostaje aresztowany przez UB. Ponieważ nie udowodniono mu służby w AK po dwumiesięcznym więzieniu zostaje zwolniony. W kwietniu 1946 udaje się do Szwecji z postanowieniem "kontynuowania zadań Polski Walczącej".

Po nawiązaniu kontaktów z Londynem zostaje tam w 1947 ~~zaproszony~~^{wiezany} przez gen. T. Bora-Komorowskiego, któremu zdaje raport z ostatniego aktu tragedii wileńskiej. Wówczas też uczestniczy w zjazdach Stowarzyszenia Polskich Kombatantów /SPK/ oraz Koła AK, podczas których zostaje wybrany do głównych władz obu tych organizacji. Po powrocie do Szwecji zakłada tam SPK, któremu przewodniczy do jesieni 1950 tj. do chwili wyjazdu do Kanady. Po krótkim pobycie w tym kraju w 1951 osiedla się na stałe w USA w Milwakuie.

Tu też po dzień dzisiejszy kontynuuje swoją służbę dla Polski. I tak, między innymi, zakłada pierwsze koło SPK i przewodniczy mu z przerwą do 1981; pobudza do życia lokalny Kongres Polonii Amerykańskiej /KPA/ i w latach 1960-1977 jest jego prezesem, uzyskując następnie tytuł prezesa honorowego Wydziału Stanowego KPA; inicjuje powstanie w latach 60-tych Komitetu Ujarmionych Narodów, w 1966 - obchodów Millenium Polski, w 1973 - 500-lecie urodzin Kopernika; szczególną troską otacza Rozgłosnię Polską RWE oraz program radiowy polskich kombatantów w Milwakuie; w 1990 otrzymuje nominację na przewodniczącego Komitetu Pomocy Polakom w ZSRR.

Równocześnie zaś pisze okolicznościowe artykuły do polonijnej prasy, przez 39 lat występuje w audycjach polskiego programu SPK oraz przygotowuje słynną swą książkę Na zew Ziemi Wileńskiej, która zostaje uznana przez Związek Polskich Pisarzy w Londynie za najlepszą książkę 1988 r. i była czytana w specjalnych audycjach RWE.

1 listopada 1990 Minister Spraw Wojskowych w Londynie przeniósł mjr Edmunda Banasikowskiego w stan spoczynku, a Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej 11 listopada 1990 awansował go do stopnia podpułkownika.

Z tytułem zasług wojskowych poza Virtuti Militari otrzymał następujące odznaczenia bojowe: Krzyż Walecznych, Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami, Krzyż Armii Krajowej, Medal Wojska Polskiego.

Natomiast za zasługi w pracy społecznej i niepodległościowej ~~wybrano~~^{odznaczono} go: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym, a następnie Gwiazdzystym Krzyżem Polski Walczącej, Złotym Medalem Skarbu Narodowego, honorową plakietą Władz Głównych KPA, dyplomem z wyrazami uznania i błogosławieństwa Ojca św. Jana Pawła II.

8/8

Roman Korab-Żebryk, Operacja wileńska Ak, Warszawa 1985, PWN
 Edmund Banasikowski, Na zew Ziemi Wileńskiej, Paris 1988, Editions Spotkania
 Jan Erdman, Droga do Ostrej Bramy, Warszawa 1990, PWN
 Krzysztof Tarka, Komendant Wilk, Warszawa 1990, Volumen
 Komunikat Nr 4-5 /7-8/ Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej "Wiano" Oszmiańskiej 8 Brygady "Tur", s.3-4

Jan Malinowski 64

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is scattered across the page and is mostly illegible due to fading and low contrast.